

FOAIA POPORULUI

Fiecare Duminică

Cea mai veche foaie națională politică-poporală înființată la anul 1892

Apare în fiecare Duminică

PREȚUL ABONAMENTULUI

De un an Lei 30.—
De o jumătate de an Lei 15.—
De un pătrar de an Lei 8.—
Pentru America 2 dolari pe un an întreg

Redacția și Administrația:

Sibiu, strada Măcelarilor Nr. 12.
(lângă poștă)

Telefon Nr. 146.

Adresa telegrafică: „Foaia Poporului“

INSERTATE

se primesc la **BIROUL ADMINISTRAȚIEI**
(strada Măcelarilor Nr. 12).

Prețul inseratelor:

Un șir peti 3 Lei pentru fiecare publicare

Generalul Averescu și Ardelenii

Atacuri contra Partidului Național

Ceeace prevedeam în articolul de fond, din numărul trecut al foi noastre, s'a întâmplat întocmai: În adunările puse la cale în Timișoara, Arad, Buziaș și Deva, generalul Averescu a atacat cu o deosebită vehementă Partidul Național și pe conducătorii lui, dar mai cu seamă pe dl Maniu. Deasemenea a atacat dl general pe Liberali și conducătorul lor, I. Brătianu.

Trebue să ne exprimăm mirarea, că în felul acesta își începe dl ministru-președinte Averescu activitatea, după întoarcerea din concediu. Oricât de mult s'ar teme generalul Averescu, că căderea lui dela guvern i-o va pricinui Partidul Național și Partidul Liberal, totuși nu e la loc o astfel de luptă personală. Toată lumea serioasă a rămas foarte mirată, auzind și văzând aceasta.

Ca ceva curios e totuși faptul, că mulți bărbați conducători din vechiul Regat, nu înțeleg nici azi, că Partidul Național are în Ardeal și Bănat rădăcini așa de tari, încât nu e nimenea în stare să le rupă. Despre aceasta credem, că s'a mai convins puțin acum și generalul Averescu, când a văzut, spre pildă la Buziaș, că oamenii din adunare nu sufereau cu una cu două atacuri la adresa Partidului Național și a conducătorilor lui.

Pentru numele lui Dumnezeu, de ce atâta ură față de acest partid? Doar acest partid a cuprins, Domnule General, și va cuprinde și în viitor totdeauna, ce are Ardealul și Bănatul mai ales și mai cinstit! A lucra în Ardeal contra Partidului Național, e din cale afară de greșit. Asta nu numai cu privire la conducerea internă a țării, ci și cu privire la interesele superioare ale neamului.

Cum am zis, vorbele aspre și critica fără margini a dlui general Averescu a pus în uimire pe mulți. Un ministru-președinte nu obicinuește a se folosi de așa ceva. Lumea mare începe însă a înțelege: e teama guvernului de apropiata cădere. De aceea caută a-și mai răzbuna odată asupra unuia sau altuia.

Că popularitatea guvernului Averescu în Ardeal e pe dric, se vede și de acolo: pentru a aduce ceva țărânie la adunările susnumite, s'au pus la dispoziție trenuri gratuite și s'a dat ordin primăriilor să pună totul în mișcare. Când colo în adunare, oamenii tot nu aplaudau cu foc, ci mai cu-

rând făceau observări, ca la Buziaș, dacă dl general tot numai critica pe unii și alții dintre ai noștri.

Ceva mai bine (succesă) se zice, că a fost adunarea dela Deva. Ei, vezi, aci e țara dlui ministru Groza, care săptămânile trecute a făcut rost de ceva ajutoare pentru bisericile din județ (vr'o 70,000 Lei). Acum oamenii au fost aduși cu trenuri gratuite, ca să se mulțumească pentru dar, ascultând ocările la adresa oamenilor noștri, cari în trecut atâta au jertfit și suferit pentru întregirea neamului... Trebuie să se fi întâmplat deja așa ceva, ca să creadă omul, că e cu putință!

Cu toate acestea, pilda cea mai bună, cum e privit Partidul Național, ne-a dat-o alegerea dela Crasna, unde candidatul guvernului n'a putut întruni decât câteva voturi. Și tot așa stă cu aderenții averescani peste tot locul. Dacă vreau să se convingă, atunci se fac o adunare publică fără presiune prin primării și fără trenuri gratuite. O se vadă, că nu le vine nime la adunare.

Încet-încet Ardealul își cunoaște oamenii tot mai bine. În curând, cu doi bani în trei pungi n'o să mai poată lucra nimenea pe la noi!

Mersul prețurilor la diferite mărfuri

Dela 1 Iulie încoace o seamă de mărfuri gata s'au scumpit. Asta în urma noului tarif vamal. Urcând Statul vama la multe mărfuri, ce vin din țări străine, acestea se pun acum mai scump în vânzare. În urma acestei împrejurări, multe fabrici dela noi încă au urcat prețurile mărfurilor lor. Așa este a se pricepe, că s'a scumpit pielea și talpa, pânzeriile și altele.

Că Statul se pună vama pe mărfurile gata din afară, înțelegem, fiindcă numai așa se poate întări industria noastră. Aceste vămuri nu trebuie însă să fie prea urcate, după cum vedem că sunt multe de prezent, deoarece atunci mărfurile se scumpesc prea tare. Asta s'a dovedit din destul chiar acum, după ce am văzut, că spre pildă fabricanții de piele, îndată după urcarea vămii la piele, ei încă au urcat prețul talpei și al altor pie-lării. Și să ținem bine minte: Lucrul acesta se întâmplă tocmai atunci, când vitele se vând pe mai nimic, prin urmare piei sunt

destule și desigur nu așa scumpe ca pe vremuri. Dar așa se lucră, dacă lipsește mâna cea tare a guvernului!

În decursul luni August scumpirea unor mărfuri a mai fost influențată și de continua scădere a leului. Asta încă e drept. Scăderea leului e însă trecătoare. Odată adunată recolta și început exportul cerealelor, leul trebuie să se ridice din nou. Scăderea de acum a fost provocată de unele speculațiuni în legătură cu plata acestor bucate în străinătate, despre ceeace am mai scris; apoi unele datorii vechi de-ale comercianților români, cari în anii trecuți au făcut cumpărări în Franța, iar acum din cauza scăderii leului ei tot amână facerea acestor plăți. Urmarea este, că leul scade și mai tare. Mai sunt apoi și alte speculațiuni de valută la mijloc, cum și lipsa exportului nostru.

De prezent speranța în urcarea leului se pune în o bună valorizare a bucatelor, pe cari Statul le-a rechiziționat ca să le vândă în străinătate. Pe cealaltă parte vedem, că exportul de lemne, petrolu, benzină etc. încă se regulează tot mai bine. Lipsește și aci o mână tare și pricepută, iar atunci totul ar merge mult mai bine.

O ieftinire a mărfurilor gata din străinătate, va veni în curând din Germania, unde, pe lângă toate frecările politice, se lucră din greu. Afară de aceea cursul mărcii germane stă bine față de leul românesc, nu ca francul francez. În Franța noi nu mai putem comanda nimic deocamdată.

Germania a silit și va sili totdeauna și pe Cehoslovăcia să vândă mai ieftin, altcum nu va putea ține concurența. Chiar de prezent fabricile de fier cehoslovace se ocupă serios cu reducerea prețurilor, pentru că numai astfel pot lua concurența cu mărfurile germane. De această stare de lucruri trebuie să țină seamă și fabricile noastre. Doar Statul nu le va putea ocroti tot cu urcări de vamă!

De altcum suntem informați, că și fabricile de fier dela „Reșița“ se ocupă cu reducerea prețurilor, având în vedere concurența apropiată. Iar ca această scădere a prețurilor să o ajungem din nou cât mai curând, recomandăm oamenilor noștri: Nu cumpărați decât numai ceeace vă este absolut delipsă la casă. Mai amânați cumpărarea unei mașini sau altor unelte de fier, ca și pânzeriilor sau altor mărfuri de piele. În

fară sunt atâtea mărfuri gata, altele se fabrică acum, cari în decursul timpului trebuie să scadă în preț.

Fiind puțini bani la țărâșime, trebuie să vândă mai ieftin fabricanții și comercianții, — chiar și cu oarecari pierderi, — căutând și ei la rândul lor a mai reduce din salariile unor lucrători, cari azi câștigă mai mult ca unii funcționari de stat. Numai așa putem ajunge la stări mai normale. De aceea rindurile noastre nu pot supăra pe nici un om nepărtinitor. Noi scriem pentru masele mari ale poporului, și nu putem apăra pe nimenea în mod deosebit.

Starea Sămănăturilor

Timpul frumos ce a urmat după ploile din ultimul timp, a ajutat mult dezvoltarea porumbului (cucuruzului). După informațiuni primite din unele părți, s'au îndreptat mult și sămănături ce se credeau pierdute. În locuri mai muntoase, unde seceta îndelungată nu a fost însoțită de călduri arzătoare, va fi o recoltă bună de porumb.

Cositul otăvilor merge spre sfârșite. Acestea sunt în general slabe. Ploile din urmă nu le-a mai putut ajuta. Câmpiile și pășunatele au fost în mare parte arse, ceea ce face să crească lipsa de nutrețe. Dintre lucrările economice de toamnă multe s'au început deja, mai ales aratul miștilor se face cu mare sârguință.

În județul Arad peronospora a făcut mari pagube la vii. Din cauza secetei îndelungate au rămas îneci și boabele la struguri. Rapița s'a dezvoltat bine în cele mai multe părți, dar căldurile mari au secat sămânța, astfel că fabricarea oleiului nu va da mult. Cartofii, cânepa și inul în general au suferit din cauza secetei.

O recoltă bună de cartofi se anunță din împrejurimea Brașovului. Recolta cartofilor din această parte va întrece pe cea din anul trecut și în urma faptului, că s'a semănat mai mult ca în trecut. Dealtcum cartofi s'au sămănat mulți și prin alte părți.

O acțiune în interesul posesorilor de împrumuturi de război

Un însemnat număr de persoane marcante din Sibiu, fără deosebire de partid și de naționalitate, în o conferință ținută la 7 Septembrie a. c. a hotărât, cu unanimitate, să pornească în Ardeal o acțiune generală în interesul rambursării împrumuturilor de război ale fostei monarhii austro-ungare.

După rambursarea coroanelor și trecerea prin parlament a noivelor legi de impozite, precum și a bugetului ordinar, a sosit timpul, când este de datoria guvernului, de a proceda, cât mai grabnic posibil la rambursarea împrumuturilor de război ale fostei monarhii austro-ungare, subscrise de cetățenii statului român. Considerațiuni economice, sociale și politice depotrivă reclamează, imperios și necondiționat, rezolvarea imediată a acestei probleme.

Conferința ținută la 7 Septembrie a. c. în Sibiu a delegat un Comitet central, chemat a iniția acțiunea posesorilor de împrumuturi de război din Ardeal în așa fel, ca să se constituie în toate centrele economice comitete de acțiune și să se țină, în timpul cel mai scurt, pretutindenea și

consecutiv număratoase adunări ale posesorilor de obligațiuni de împrumut de război.

Prima adunare de acest fel va avea loc în Sibiu, Marți, la 13 Septembrie a. c. Posesorii împrumuturilor de război din Ardeal sunt rugați să participe în număr complet la mișcarea pornită în interesul lor.

Membrii ai Comitetului Central au fost aleși dnii: Andrei Bârseanu senator, membru al Academiei Române, Dr. Ilie Beu, senator, medic, Anastase Boiu, director de bancă, Rudolf Brantsch, deputat, Dr. Otto Fritz Jickeli, mare comerciant, Dr. Fritz Krauss, director de bancă, Ioan I. Lăpedatu, deputat, prez. Comis. de lichidare, Ernst Lüddecke, privatier, Constantin Popp, director de bancă, Ioan A. Preda, avocat, Dr. Haus Otto Roth, deputat, Dr. Verzar Ferenc, avocat. Președinte a fost ales dl Ioan A. Preda, vicepreședinte dl Ernst Lüddecke, iar secretari dnii Constantin Popp și Dr. Otto Fritz Jickeli.

Cum se va aplica impozitul pe lux și cifra afacerilor.

Ministerul finanțelor a luat dispoziții ca încasările cari se vor face din partea comercianților supuse dărei de lux să se treacă în fiecare zi de aceștia amănunțit într-o listă, care va fi considerată drept act legal la vărsarea impozitului.

Pe această foaie se va scrie ca titlu: „Nota încasărilor făcute pe ziua de...”

În această listă se vor înscrie de arând vânzările făcute în fiecare zi.

Toți comercianții supuși impozitelor de 15 la sută, 6 la sută, sau 3 la sută, sunt datori să aibă carnet de plată.

Cei cari n'au încă carnet de plată, pot înscrie încasările pe o listă, dar trebuie să ceară învoirea administrațiilor financiare.

Toate sumele listei trebuiesc apoi trecute într'un registru mai mare.

Informațiuni

Partidul Național

Începe în zilele acestea ținerea de adunări. Pentru fixarea programului, s'au ținut consfătuiri la Cluj, unde dl Maniu a sosit zilele trecute, din o călătorie mai lungă prin Basarabia și Dobrogea. Primele adunări e vorba să se aranjeze în Bănat, apoi prin alte părți ale Ardealului.

Cauza scăderii leului au fost speculațiunile cari s'au făcut cu leii la bursa din Paris. Speculanții au vândut dela 19 până la 30 August 73,360,000 lei la bursă, spre a produce scăderea leului.

Moartea fiului ministrului Ghica prin accident. Fiul prințului Alexandru Ghica, ministrul României la Paris a alunecat într-o prăpastie din munții Valais în Elveția, unde era în excursiune. Căzătura a fost mortală.

Un început! Se vestește, că Direcțiunea generală a Căilor ferate a hotărât, că cu începere dela 1 Septembrie să circule câte trei trenuri de marfă pentru Regatul vechiu, Transilvania și Bucovina. Aceste trenuri vor transporta lemne industriale (lemn de lucru), destinate la export prin un port al Dunării, Galați, Brăila etc. — Să sperăm deci la o mai bună valorizare a lemnurilor, cari se prăpădesc prin cele ținuturi ale Ardealului.

Schimbul coroanelor și al rublelor s'a prelungit până la 30 Septembrie a. c., în acest interval se vor plăti și chitanțele de 40 la sută.

S'au prăbușit arcadele dela terasa cea mare și clădirea reședinței regale dela pavilionul încoronării. Se zice, că construcția a fost zidită din material prost, care n'a fost destul de rezistent. S'au cauzat mari pagube, afară de aceea au căzut jertfă zece victime.

S'a retras dreptul micilor comercianți și băcani de a vinde spirt denaturat. Cei interesați să se adreseze din nou pentru câștigarea acestor drepturi la Secretariatul Ministerului Finanțelor din Cluj.

Bani mărunți. În zilele acestea e așteptat să sosească în țară, primul transport de monede de metal, comandate de Stat în Elveția. Restul trebuie să sosească până în primele zile ale lunii Noembrie.

„Voința Poporului” este titlul unei noi gazete săptămânale, primită azi, pe care o scoate la Arad dl Constantin Savu, deputat. Dl Savu are un frumos trecut politic, de pe când scria la „Românul” și „Poporul Român” din Arad. La alegerile din urmă a trecut însă peste noapte, în Partidul Poporului al generalului Averescu. Ce motive principiare l-au îndemnat, nu știm. Acum, dl Savu scrie în noua gazetă, că „va sta în afară de scârboasele lupte de partid”, prin urmare bate în retragere dela Averescani. Cu toate acestea, în Nr. 1 dela 4 Sept. publică elogii lungi cu privire la vizita gen. Averescu în Arad, apoi o scrisoare din Caransebeș, în care e apărât președintele Comunității de avere Simu, un averescan despre care se vorbește multe.

— Aceste împrejurări ne fac să fim cu rezervă față de dl Savu, care destul de rău a făcut când a părăsit Partidul Național, singurul partid care între împrejurările de azi poate ușura soarta Ardealului și a Bănatului. Dl Savu azi e averescan, dar se ascunde..., iar mâine-poimâine cine știe ce va mai fi.

Consulatul român din Budapesta a oprit vizarea pașapoartelor pentru România, în urma ordinului dat de guvernul român, care va susține această hotărâre atâta vreme, cât guvernul maghiar nu va elibera pe cei 300 cetățeni români, cari sub diferite motive sunt închiși sau deținuți de autoritățile ungurești. — Să sperăm, că în felul acesta Ungurii vor fi siliți să elibereze pe frații noștri, cari sufăr fără vină.

Fabricile de tutun din Ardeal și Bănat lucrând din greu, aprovizionează bineșor populația. Direcțiunea va mai primi din Macedonia încă o seamă de tutun, ca astfel să poată satisface pe deplin cererile populației. Din acest tutun va fabrica țigărete speciale și țigări extra, pe cari le va pune în circulație prin fabricile din Ardeal. În legătură cu aceste, se vor înființa depozite în locul marilor tutungerii desființate. Pentru înființarea acestor depozite s'au și luat deja măsuri, cari se aplică în Lugoj, Sighetul Maramureșului, Miercurea Ciucului etc. În aceste centre fabricile provăd deja tutungeriile cu tutun și alte fabricate. În curând se vor înființa depozite și în Bistrița, Dej, Făgăraș etc.

Librării din Ardeal și Bănat vor avea în curând un congres în Cluj, spre a protesta contra faptului că editorii le-au retras 5—6 la sută din rabatul obicinuit.

Descoperiri senzaționale s'au făcut la uzina electrică din Delta, unde s'a aflat un telefon secret care era condus de la locuința directorului uzinei electrice la Reșița—Timișoara—Lugos. În pivnița uzinei s'a aflat o mare cantitate de explozibile ascunsă sub o mașină electrică, care, dacă ar fi ajuns în chibrit la ea, ar fi aruncat tot orașul în aer. Se vede, că e vorba de o conspirație.

Mandatele postale din timpul revoluției se vor plăti la oficiile postale, cărora le-a ordonat direcțiunea generală a postelor să le plătească începând de la data de 1 Nov. 1918. Toate mandatele neplătite de atunci încolo se vor plăti în lei, 2 coroane: 1 leu.

O nouă linie ferată se va construi în județul Arad între Pecica și Nădlac.

Căldările pentru fierț spirt, cari în decursul războiului au fost rechiziționate de la oameni particulari, vor fi date înapoi. De aceea Secretariatul general al Ministerului Finanțelor din Cluj, a cerut de la toate administrațiile financiare, să facă câte o listă despre oamenii cărora li s'au rechiziționat căldările, amintind totodată și ziua rechiziționării, ca să se poată controla mai ușor. Căldările se vor da înapoi însă numai atunci, dacă se poate dovedi cu acte ori bonuri de rechiziție, că căldările nu li s'au plătit în bani.

O reuniune a comercianților de fructe din Ardeal, Banat, Crișana și Maramureș, cu sediul în Cluj, s'a înființat zilele trecute. Ca președinte a fost ales dl. Dr. Laurian Gherman, director la Banca Agrară; dintre cei 2 secretari unul e Radu Colbasi. Cealaltă membri din comitet sunt tot străini, indeosebi Evrei, fiindcă, dureri, ei se ocupă în prima linie cu negoțul fructelor (poamelor), pe când noi Românii numai a le aduna știm. Cei interesați s'au constituit în Reuniune, ca astfel cu atât mai ușor să poată face față greutăților de transport, ceea ce reprezentantul căilor ferate a și promis. — Publicăm această știre spre orientarea oamenilor noștri de la sate, cari încă s'ar ocupa cu negoțul de poame. Știm că noi încă avem de aceștia prin unele părți. Acești oameni ar face bine, ca acum, în România mare, ei încă să se ocupe cu acest negoț mai în mare, indeosebi pe unde sunt poame mai multe. În cazuri delipsă adresați-vă pentru informații dlui Gherman, care, așa credem, va da tot sprijinul oamenilor noștri.

Expozițiunea și demonstrațiunea cu diferite mașini agricole, care era să se țină la Băneasa lângă București, pe terenul Fermei de model Herestrău, în zilele din 10—12 Sept., s'a amânat pe zilele de 24—26 Sept. Pentru cei care doresc să meargă, s'a aprobat o reducere de 50% pe căile ferate. Aci se vor arăta diferite mașini economice moderne, în funcțiune. Economii noștri de frunte să profite de acest prilej. Alte amănunte mai dau Consilieratele agricole din diferitele județe.

Traficile cele mari. Direcțiunea Monopolurilor Statului a hotărât să retragă licențele marilor tutungerii (trafici) din orașele mai mari, cu deosebire din centrele (capitalele) județelor; în locul acestora va da licențe pentru tutungerii mici mai multor văduve și invalizi de războiu.

Noul senat al universității din Cluj a fost ales în zilele trecute. Ca rector a fost ales Dr. Dumitru Gligereanu; de decani au fost aleși: la facultatea de medicină Dr. Iacoboviciu, la facultatea de drept Dr.

Camil Negrea, și la facultatea de matematică Adrian Ostrolovici. Cursurile încep în luna Octombrie, înscrierile la 20 Septembrie. Planul de învățământ e întocmit după metoda franceză.

Finanțarea exportului de cereale. Guvernul a încredințat băncile din capitală cu finanțarea exportului de cereale, care va fi de 100,000 vagoane, afară de aceea vor avea se providă și armata cu cereale. Băncile vor pune spre acest scop 500 milioane lei, și vor primi o taxă de comisiune. Prima sedință în această chestie a avut loc sâmbătă sub președinția lui Argetoianu. În zilele următoare au avut loc desbateri secrete în ministerul de finanțe. Mercuri au avut o consfătuire reprezentanții băncilor Marmarosch Blank, Banca Națiunii, Banca Românească, Creditul Român, Banca Comercială, Chrissoveloni și Argetoianu, spre a se subscrie contractul.

O fabrică de hârtie fină la Budapesta, înființează mai mulți capitaliști francezi. Capitalul social este 3 milioane franci. Ungurii nu mai au fabrici de hârtie, ajungând toate cele vechi pe teritor cehoslovac, românesc sau iugoslav.

Ucenicii din Sibiu trebuie să se înscrie la școala de ucenici a statului până la 15 Sept., când se vor începe prelegerile. Măiestrii, cari nu se vor îngriji de înscrierea ucenicilor, vor fi pedepsiți. Ceice intră la meserie mai târziu, vor fi primiți și în decursul anului școlar, îndată după încheierea contractului. — Direcțiunea școlii.

Prețul maximal la cârnați în Sibiu, s'a stabilit cu ziua de 5 Sept., în modul următor: Salam de vară, mezeluri și hren-virștii 7 Lei pe kilogram. Cine vrea poate vinde și mai ieftin.

Matchul de fotbal al Societății Șoimii, care s'a măsurat cu H. T. V. a avut loc Duminecă în 4 Sept. a. c. cu un rezultat foarte frumos pentru această societate nou înființată. Românașii noștri s'au purtat foarte brav și au dovedit o tehnică foarte bună, suntem siguri, că cu timp Șoimii va fi una din primele societăți sportive. Rezultatul a fost 2:1 (1:0). Felicităm membrii acestei societăți pentru purtarea lor bravă!

Inaugurarea Depozitului Sanitar Central al Cașelor Cercuale pentru Asigurările Sociale din Transilvania și Banat, instalat în Sibiu, va avea loc Duminecă 11 Sept., în fosta Cazarmă de honvezi din Piața Lemnelor, în prezența dlui Ministru al Muncii și Ocrotirilor Sociale.

Invitare Subsemnatul Comitet sibian al posesorilor de imprumuturi de războiu își permite prin aceasta a invita pe toți posesorii de imprumuturi de războiu de ale fostei monarhii austro-ungare aflători pe teritoriul orașului și județului Sibiu, la o adunare generală, ce se va ține la 13 Septembrie a. c. la orele 6 d. a. în sala palatului județean din Sibiu. La ordinea zilei: Chestiunea rambursării imprumuturilor de războiu. Sibiu, 8 Septembrie 1921.

— **Comitetul sibian** al posesorilor de imprumuturi de război: Ioan A. Preda, președinte I, Ernst Lüdecke, președinte II, Constantin Popp, secretar I, Gustav Herbert, secretar II.

Dr. Bucșan reîntors în Sibiu își reia activitatea medicală. Dă consultații zilnic în palatul Habermann (pe Bretter).

Un băiat, care să învețe tipografia, meserie foarte bine plătită, se primește la tipografia „Foaia Poporului” în Sibiu.

Pentru înlesnirea exportului s'a îngăduit din partea ministerului de externe, ca trenuri streine se poată intra în țară cu personalul lor, spre a lua în primire mărfurile destinate pentru export.

Concertul Ana Voileanu, care a avut loc în 6 Septembrie în sala Unicum a procurat iubitorilor și pricepătorilor de artă o seară delicioasă. Dșoara Voileanu a cântat piesele compozistului Ioh. Seb. Bach cu o interpretare și virtuozitate desăvârșită, se vedea, că s'a transpus cu trup și suflet în spiritul lui Bach. Cu toate că muzica lui Bach e greu de priceput pentru laici, totuși i-a succes artistei să intereseze publicul deja de la începutul concertului pentru piesele compozistului prin predarea ei măiastră. A fost viu aplaudată și mereu rechemată pe scenă. A primit mai multe jerbe de flori; publicul nu voia să plece la finea concertului, așa de încântat a fost de arta dșoarei Voileanu. Toți cari n'au auzit-o pot regreta acest lucru.

Din cauza scarlatinei, care bântue și în Sibiu, deși nu în măsură mare, școlile primare și grădinițele de copii se vor deschide numai la 1 Oct., iar celelalte școli la 15 Sept.

Reuniunea de înmormântare din districtul protopopesesc gr. cat. a Sibiului își va ține adunarea generală statutară la 18 Sept. a. c. la 11 ore a. m. în localul școlii gr. cat. din Sibiu. Se va face darea de seamă și publicarea bilanțului pro 1920, și se vor accepta eventuale propuneri. Invităm la această adunare pe toți membrii și alți sprijinitori binevoitori. La caz că membrii nu se vor prezenta în număr statutar, adunarea se va ține la 25 Sept. a. c. fără considerare la numărul membrilor prezenți în acelaș local. Sibiu, 7 Sept. 1921.

Direcțiunea.

Dr. Ittu medic practic universal și dantist s'a reîntors din călătoria de studiu și ordonează zilnic, Sibiu strada Cisnădiei Nr. 36.

Cărți de școală pentru licee și toate școlile din Sibiu și jur, se află de vânzare cu începerea anului școlar, la Librăria „Foaia Poporului”. Aci se găsesc și toate recvisitele de scris: caete, creioane, hârtie, cerneală, în mare alegere și cu prețuri ieftine. Vindem și pentru boltașii de la sate cu prețuri mai reduse.

Numărul de față al foilor noastre cuprinde 6 pagini.

Zeci de mii de Lei

poate câștiga cine cumpără cel puțin un loz de la loteria „Asociației”, despre care am scris de multeori în foaie. Afară de cele 4 câștiguri de câte 100,000 Lei, mai sunt zeci de mii de câștiguri mărunte. Un loz costă 20 Lei și joacă la 4 trageri. Lozurile se împart de prezent pe toate satele. Cumpărați cu toții și sprijiniți „Asociația”. La librăria „Foaia Poporului” încă se află de vânzare.

Legea Agrară

pentru Ardeal, tipărită în broșură, cu îndrumări și deslușiri de Dr. A. Dobrescu, deputat, e gata și s'a pus în vânzare cu prețul de 4 lei, iar pentru poștă 50 banți deosebit.

Redactor responsabil: Nicolae Bratu
Editura și tiparul: „Tipografia Poporului”
Cenzurat de: Nicolae Bratu

Sarea noastră

nu se poate valora de prezent, pe măsură cât se produce de multă. Din cauza aceasta la salinile Statului se lucrează acum foarte redus. În total sunt deja scoase vre-o 8000 vagoane de sare, pentru a căror vindere în Ungaria se poartă pertractări. — În legătură cu această stare de lucruri e interesant ce ne spunea zilele trecute un cunoscător al chestiei: În 1919 și 1920, când Serbia ne cerea sare, nu am servit-o destul de prompt și cu preț convenabil. Asta din cauza traficului cu permisele mizerabile. Acum, îmbiindu-le noi, Sârbii au respins, motivând, că „capătă din Germania mai ieftină, peste vreme vor vedea, ce vor mai face.”

Iată cum se pierd mușterii, dacă ne îngrădim tot cu permise și taxe de export! Pe când Nemții cei șireți scot azi sare din apă de mare și o vând vecinului nostru. În schimb noi ne batem mereu în piept, că suntem țara cea mai bogată.

Târgul de toamnă al Clujului

care s'a ținut zilele trecute, a fost în general slab. Cea mai mare parte a mărfurilor au rămas nevândute. Oamenii să rețin dela cumpărături. Motivul este lipsa de bani între oameni și speranța, că trebuie să se mai ieftinească. Ceva mai bine s'a trecut îmbrăcămintea și încălțăminte, fiindcă oamenii au făcut oarecari cumpărături pentru iarnă.

Foarte slab a fost târgul de vite. Așa ceva încă n'a fost la Cluj. Luni, în ziua primă, abia s'au vândut la 100 de vite, iar Joi nici 30 de capete. Oi nu s'au vândut mai deloc. Oamenii, cari se ocupă cu îngrășatul vitelor, sunt pe panta ruinei. Nu-și pot scoate nici spesele cu nutrețurile cele scumpe.

Porcii aduși la târg, erau foarte slabi, în urma mănăririi rele. Asta aduce cu sine scumpirea unturii (unsoarii). Porci grași s'au cumpărat pentru Regat, de unde mulți se exportează la Viena, fiind acolo mai scumpi.

Prețurile au fost cam următoarele, după greutate în viață: vitele 2.50—3 lei pe kilogram, porcii slabi 8—9 lei, viței sugători 2.50—3.50 lei pe kilogram.

Din America

Din scrisoarea unui bun Român de-ai noștri, dus de 14 ani la America, estragem următoarele: M'am bucurat, că mi-ați trimis foaia. La întrebarea cum ne merge, vă răspund: Mie destul de bine, că sunt de 14 ani aici. Dar fabricile de prezent merg foarte rău. Cu schimbarea noului preșident, s'au schimbat multe. Plățile s'au redus dela 80 cenți și 1 dolar pe cias la 60 de cenți pentru lucrători calificați, iar la lucrători de rînd dela 50 și 70 cenți la 25—40 cenți pe cias. Dar și aceste plăți o să mai scadă, cu toate că traiul e destul de scump. Oamenii sunt cu miile fără lucru, pentru sărăcie e foarte greu. Vă rog a trimite o foaie și tatălui meu în Viștea inf. Noi aici suntem mai mulți din părțile Sibiului. Dumineca de obicei ne întâlnim laolaltă, ducându-o foarte bine cu toții. Vășile Șandru, Canton Ohio.

Cereți FOAIA POPORULUI

peste tot locul, unde se vînd gazete, și anume: în prăvălii, trafici, chioscuri la gară, la oameni cari vînd gazete etc.

Reforma Agrară pentru Ardeal

(Urmare.)

Art. 103. — Comisiunile județene pentru împroprietărire, câte una sau mai multe pe județ, se compun din:

a) Un judecător numit de președintele tribunalului din șirul judecătorilor de tribunal și în caz de lipsă și șeful judecătoriei de ocol;

b) Un delegat cu cunoștințe practice și tehnice agricole, numit de Casa centrală a împroprietăririi;

c) Consilierul agricol județean sau substitutul;

d) Un inginer geodesic.

Pe lângă fiecare comisiune județeană va funcționa după trebuință unul sau mai mulți secretari; președintele comisiunii este judecătorul.

Comisiunea județeană pentru împroprietărire judecă la reședință, în ultima instanță, toate contestațiunile ivite la întocmirea tablourilor de împroprietărire, stabilind în mod definitiv listele sătenilor ce urmează a fi împroprietăriți. Comisiunea județeană fixează și mărimea lotului tip din comună și face tragerea la sorți a celor împroprietăriți, întrucât va fi trebuință la fața locului.

CAP. XIII

Procedura împroprietăririi

Art. 104. — Comitetul local întocmește tabloul de împroprietărire. Acest tablou va stă afișat 15 zile la ușa primăriei, școlii și a bisericii și a tuturor localurilor publice din comună.

Dacă tabloul de împroprietărire este întocmit în mod necorespunzător, sau dacă formalitățile publicării nu sunt respectate, atât secretarul cât și primarul vor fi pedepsiți cu o amendă de 2.000 până la 5.000 lei, care se va pronunța de către judecătoria de ocol.

Art. 105. — Comisiunea de ocol pentru împroprietărire, în cel mult 30 zile dela promulgarea legii de față, va proceda la judecarea listelor întocmite de comitetul local. Judecarea se va face la reședință. Listele încheiate vor fi afișate 15 zile la ușa localurilor publice din comune. Comisiunea va încheia proces-verbal de formarea și afișarea lor în dublu exemplar, păstrând unul la arhiva comunei, iar altul înaintându-l împreună cu dosarul comisiunii județene. Sătenii nemulțumiți vor înainta contestații comisiunii județene de împroprietărire în termen de 15 zile dela afișare.

Art. 106. — Comisiunea județeană de împroprietărire fixează termen de judecarea contestațiilor și judecă la reședință contestațiunile și fixează în mod definitiv, în termen de cel mult 30 zile, tabloul cu ordinea de precădere a celor în drept de a cumpăra pământ, fixează mărimea lotului tip pentru fiecare comună și procede la tragerea la sorți, dacă este cazul. Tragerea la sorți se face pe categorii și în ședință publică în fața comisiunii. Ziua fixată tragerii la sorți a îndreptățiților din fiecare comună va fi adusă la cunoștința sătenilor cu cel puțin 15 zile înainte. Delegații sătenilor vor fi invitați să asiste.

CAP. XIV

Aplicarea împroprietăririi

Art. 107. — Înainte de parcelare organele de aplicare vor destina pământul expropriat, mai întâiu:

a) Suprafețele necesare pentru împlinirea intereselor generale obștești, spitale, licești și ale Statului;

b) Pământul necesar pentru constituirea sau completarea pășunilor comunale, acolo unde asemenea pășuni nu există sau nu sunt îndestulătoare;

c) Suprafețele necesare pentru mărirea vetrei satelor (locuri de casă, grădini), pentru crearea de sate noi, pentru drumuri, adăpători, etc.

Art. 108. — Pe baza lucrărilor de împroprietărire rămase definitive, comisiunea județeană va dispune întocmirea planului de parcelare prin inginerul operator sau delegatul Direcțiunii cadastrului, în conformitate cu regulamentul special.

Planul de parcelare se va depune la primăria comunei în al cărei hotar e partea cea mai mare a pământului parcelat, spre vedere publică, afișându-se avizul despre aceasta la toate comunele interesate.

Dela afișare în termen de 15 zile se poate face contestație în contra planului de parcelare la comisiunea județeană.

Art. 109. — Judecătorul de ocol împreună cu inginerul operator al Direcțiunii Cadastrului, având în vedere lucrările de împroprietărire rămase definitive și planurile de parcelare întocmite, va aplica parcelarea pe teren și va face la fața locului distribuția loturilor și punerea în stăpânire a celor îndreptățiți.

Art. 110. — Îndeplinirea acestei operațiuni se va înscrie într-un proces-verbal făcut în trei exemplare, din cari unul va rămâne la arhiva primăriei locale, altul se va trimite consilieratului agricol din județ, iar al treilea se înaintează Casei centrale a împroprietăririi.

Art. 111. — În contra aplicării parcelării pe teren se va putea face contestație la comisiunea județeană în termen de 15 zile dela terminarea definitivă a aplicării parcelării pe teren.

Art. 112. — Îndată ce lucrările de împroprietărire vor fi definitiv terminate, comisia de ocol va înainta originalul planului parcelar la serviciul cartografic al Direcțiunii Cadastrului, iar dosarul întreg împreună cu o copie a planului de împroprietărire se vor trimite judecătoriei de ocol pentru trecerea în cărțile funduare a parcelării executate și intabularea dreptului de proprietate asupra celor împroprietăriți. O altă copie se trimite primăriei comunei respective.

CAP. XV

Colonizarea

Art. 113. — Intreaga operație a colonizării regiunilor având populație rară în înțelesul legii de față e încredințată Casei centrale a împroprietăririi, care ia măsurile necesare pentru alcătuirea de sate noi, sau mărirea celor existente.

Art. 114. — Casa centrală a împroprietăririi determină localitățile în cari urmează a se face colonizarea, stabilind, potrivit cu nevoile locale și cu dezvoltarea viitoare, numărul loturilor ce pot forma rezervele, vetrele de sat, porțiunile pentru sporirea vetrelor și izlazurilor comunale înființate, loturile pentru școală, diferite așezăminte de interes public și execută lucrările necesare.

Art. 115. — Pentru a înlesni coloniștilor înființarea gospodăriilor, Casa centrală a împrumutării organizează depozite de materiale pentru construcție, unelte și seminte, acordă credite coloniștilor, execută lucrările tehnice necesare și elaborează prin Direcțiunea Cadastrului și a lucrărilor tehnice planuri de construcții rurale cu dezele de materiale și cheltuelile respective, înlesnind coloniștilor executarea.

Art. 116. — Statul avansează prin Casa centrală a împrumutării sumele necesare pentru întocmirea gospodăriilor dela articolul precedent, urmând ca jumătate din aceste cheltueli să fie restituite de coloniști în timp de 40 de ani prin anuități cari încep după scurgerea celor dintâi cinci ani dela așezarea coloniștilor; cealaltă jumătate rămâne să fie suportată de Casa centrală a împrumutării din fondul ce i-se va aloca anual din bugetul Statului.

Art. 117. — Au preferință la colonizare, în ordinea de precădere stabilită în tablourile de împrumutări, locuitorii din regiune, din județ, din alte județe, din alte provincii.

Art. 118. — Toate celelalte dispozițiuni din prezenta lege, cari nu ar fi contrarii celor din acest capitol, se aplică și la colonizare.

CAP. XVI

Instrăinarea loturilor

Art. 119. — Loturile mici se pot vinde. Până la plata prețului, vânzarea loturilor nu se poate face decât în suprafața lor totală, astfel cum a fost cumpărate dela Casa centrală a împrumutării. Cumpărătorii sunt ținuti să achite integral datoria Casei centrale a împrumutării.

În aceleași condițiuni sunt permise și donațiunile, legatele și schimburile.

Art. 120. — Pământul stăpânit de săteni poate fi cumpărat, sub rezerva dreptului de preemțiune al Statului, de orice cetățean român cu obligațiunea de a-l pune în valoare personală.

nuali de pământ, precum și acele făcute

Vânzările dintre săteni cultivatori mabsolvenților școlilor de agricultură de toate gradele, nu sunt supuse dreptului de preemțiune al Statului.

Dreptul de preemțiune al Statului se exercită de Casa centrală a împrumutării, potrivit dispozițiunilor unui regulament special, care va desvolta și procedura aplicării.

CAP. XVII

Indivizibilitatea loturilor

Art. 121. — Toți proprietarii de pământ pot declara indivizibilă și supusă transmisiunii, după dispozițiunile cuprinse în acest capitol, o suprafață până la 50 jugăre.

Declarația va fi făcută în scris la judecătoria de ocol respectivă de către proprietar, care se va prezenta în persoană.

Ea va cuprinde numele proprietarului, domiciliul, situația, întinderea și vecinătățile terenului ce voințe să se declare indivizibil și semnătura proprietarului.

În caz când proprietarul nu știe carte, declarația va fi semnată de redactorul sau scriitorul actului, care se va prezenta în persoană la judecătoria de ocol.

(Va urma)

Ulei de uns mașini Nr. 15, culoare închisă
Ulei de uns mașini Nr. 16, rafinat
Ulei de cilindru, punct de inflamare 250—260
Ulei de cilindru pentru aburi prea încălziți, punct de inflamare 320
Ulei pentru dinamo
Ulei pentru transformatori
Ulei vulcan, typ C. F. R.
Carbolineu
Unsoare de car
Ulei de rapită
Ulei de în fier (Firn) (Firn)
Ulei de în
Terpentină
Terpentină surogat
Ulei de vaselină, alb, cristal
Vaselină, albă, chimică curată
Unsoare consistentă (Tovottă)
Plăci de asbest
Garnitură de asbest
Firisoare de asbest
Garnituri cu talc
Garnituri grafitate
Garnituri grafitate cu plumb
Bandă de cauciuc (Mannlochband)
Plăci de Klingerita
Plăci Moorit
Fibră vulcanică
Fulgi de grafit
Pastă de grafit
Lână pentru curățit
Câlți pentru curățit
Câneapă pentru garnituri "PIRELLI"
Tuburi spirale
Tuburi pentru apă
Tuburi pentru vin
Tuburi pentru spirit
Plăci de cauciuc, cu inserție de câneapă
Plăci de cauciuc, cu inserție de alamă
Plăci de cauciuc, Para pur
Verigi de cauciuc
Bantă de izolat
Pâlnie și capace pentru closete, de cauciuc
Pânză de cauciuc pentru copiat
Pneumatici pentru automobile
Camere de cauciuc pentru automobile
Pneumatici pentru biciclete
Camere de cauciuc pentru biciclete

furnizează prompt din depozitele sale

Departamentul Mașinelor
al Reuniunii agricole s. ardelene
— Sibiu, Strada Sării Nr. 22 —
Sighișoara, Strada Baier Nr. 47

Casier sau Casieră căută Socie-
 tatea „Vinicultura” Sibiu,
 strada Wagner, 25. 1884

Prăvălie pentru manufactură
 și coloniale se află de
 închiriat în comuna Reșinari. A se
 adresa proprietarului B. Albu în Bu-
 curești, Calea Griviței 130 sau la Maria
 A. Saică în Răsinari. 1905

De vânzare din mână liberă

1 local de prăvălie cu magazinele ne-
 cesare în centrul Comunei Ludoșul
 Ma e, care e foarte cercetată, 1 motor
 de benzină 5 puteri-cal sistem Cormick
 și un plan fabricat vienez în stare bună
 cu preț moderat. Informațiuni se dau
 la Ioan Domnariu, comerciant în
 Merceurea județului Sibiu. 1896

Nu uitați, că **BANCA CENTRALĂ**

pentru industrie și comerț soc. pe acții

Filiala din Sibiu

str. Cîsnădiei No. 7, etajul al II-a

primește:

Depunerile spre păstrare și fructificare
 și poate da totdeauna cel mai urcat procent
 de interese. — Darea o plătește institutul.
 De prezent dă pentru:

depuneri în conturent 4 1/2 % netto
 depuneri pe libel 5 1/2 %
 depuneri pe libel cu term. fix de cel puțin 1/2 an 6 %

Nu uitați, că Banca Centrală și filialele sale cumpără Dollari,
 primesc assignări din America și cecuri spre incasare.

Nu uitați, că Banca Centrală are Filialele sale proprii aproape
 în toate orașele mai mari și stă în legătură cu
 cu toate băncile românești și străine din toată
 România-mare, precum și din strălănatate.

Nu uitați, că Banca Centrală, care are un capital social de
 50.000.000 (Cincizeci de milioane) și fond de rezervă
 de Lei 16.000.000 (Șaisprezece milioane) este cel
 mai mare, cel mai tare și cel mai lăpt institut de
 bani românesc ardelenesc.

Nu uitați, a Vă adresa în toate afacerile D-V. către:

Banca Centrală în Cluj, str. Regina Maria No. 6
 Banca Centrală, Filială—Arad, piața Boroș Béni No. 3.
 Banca Centrală Filială—Alba-Iulia (fosta banca „Julia”)
 Banca Centrală, Filială—Hațeg (fosta banca „Hațegana”)
 Banca Centrală, Filială Turda (fosta banca „Arieșiana”)
 Banca Centrală, Filială Oradea-mare (fosta banca „Sentinela”)
 Banca Centrală, Filială—Sibiu str. Cîsnădiei 7, etajul al II-a,
 unde totdeauna Vi se vor da sfaturile ce e mai bune și
 Vi se vor isprăvi afacerile cu cea mai mare punctualitate.

Nu uitați, că Banca Centrală se ocupă cu tot felul de afaceri
 comerciale, de mărfuri, de cereale, industriale și de
 bancă. — Frați Români!... Sprijiniți Banca Centrală
 și Filialele ei!... 1845